

NYIREGYHÁZA.

Társadalmi hetilap. — Megjelenik minden esütörtökön.

Előfizetési ára:	Felőlős szerkesztő:	Társ-szerkesztő:	Hirdetéseket és előfizetéseket
Egész évre 5 frt — kr.	Dr. Prok Gyula. Sztempák Jenő.		elfogad a kiadó-hivatal: Nyiregyházán,
Fél évre 2 frt 50 kr.			iskola-utca 13-ik szám.
Negyed évre 1 frt 25 kr.		Kiadó-tulajdonosok: a szerkesztők.	Egyes szám ára 10 krajczár.

Népkönyvtárak.

Darányi Ignác földmívelési miniszter, mint értesültünk, ismét egy nagyfontosságú intézkedéssel szándékozik reformelveinek emlékezetes sorait gazdagítani. A kultuszminiszterrel egyetértőleg intéz támadást népünk anyagi és szellemi elmaradottságának okai ellen s midőn közgazdaság hinárjának szálaít következetesen fokozódó intézkedésével széjjeltépni határozta, a szellemi haladás terén hasonló böles tervvel szándékozik kooperálni.

Népünk beteg zömét a földmives osztály képviseli. A baj mibenléte ismeretes és a gyógyítás első mozzanata a földmives iskolák tömeges szervezésével megkezdődött.

Ámde az iskola egyenes befolyása a nép szellemi irányítására, a tanköteles korról megszűnik, holott a fejlődés megkívánja, hogy a haladó kor evolúciói állandó pezsgésben tartásuk vágyát és sikeres munkálkodását. Honnan merítsen a nép ehhez ösztönöket, eszméket s mikép értse meg a verseny küzdelmeinek feltételeit, ha az életben csak azon szűk szellemi korlátok között marad, melynek határa a nyomtatott szó betűinek felismerése is alig terjed.

A „NYIREGYHÁZA” TÁRCZÁJA.

A hármas fővezérllet.

Irta — r.

II.

Zola Emil, amikor még segéd volt a Duval Henry & Co. jönevű könyvkereskedő cég üzletében, amikor buzgón adogatta le a polczról a vevőknek a klasszikus és nem klasszikus műveket, bizonyára nem gondolt arra, hogy valamikor az ő műveit fogják elárusítani más buzgó kereskedősegek és a mint azt tudjuk, meglehetősen mennyiségben. Az ember akkor igen könnyen azt hitte volna, Zola Emil urból idővel nagyraas nyárs-polgár, gazdag, befolyásos könyvkereskedő lesz, akit bevalasztanak majd az esküdtek tagjai közé és aki bünnösek fogja kimondani a „Jaccuse” szerzőjét. Igen jól tudjuk, hogy a Zola éppen ezzel ellenkezőleg ütött be. Zola volt olyan merész megírta és közzétette az „Aurore”-ban a híres vádiratot.

A hármas fővezérllet másik tagja Tolsztoj is rendkívül sokat agított műveiben a mai korhadttársadalmi rend ellen már a mennyire természetesen ezt tenni az ő házában egyáltalán lehetséges. De még így is igen éles sokszor a hangja, s az orosz kormány, ha nem nézte volna, kivel van dolga, lehetséges, hogy a nagy író mint olómbányai főügyelő kapott volna alkalmazást Oroszország egyik éppen nem tropikus ghajlatu tartományában.

Föltéve az általános iskolázás eredményének sikeres voltát, okvetlenül kell alkalmas módokról gondoskodni, hogy az iskolában felkeltött tudvágy kielégítését, az anyagi fáradsalmak a szellemi gyakorlatox által ellensúlyozást találhassanak.

Ily tényezőknek a népkönyvtárak felállítása van elismerve, melyeknek, bár mindenki tudja, mily fontos eszközei a tudomány terjedésének, létesítése hazánkban mindez ideig a pusztáfrázis hangjába vezetett el.

A népkönyvtárak, bár nyugaton rég felviradt hajnaluk, nálunk még mindig csak a frázisok burkában rejlenek, annak ellenére, hogy itt-ott hazánkban is történtek alapításukra kísérletek, ha nem is könyvtár-jellegben, de olvasó körök alakjában. Tudunkkal az egyházi férfiak buzgólkodása révén nem egy községben meghonosodtak, sőt a nemzetiségi vidékeken, különösen az északnyugati megyék tót községeiben a szláv propaganda éber támogatásával ma is több helyen virágoznak.

Az ismertebb magyar községekben a Szent-István társulat kiadványai voltak elterjedve, melyek az olvasóköröknek vezetői halálával tör-

tént megszűntével a nép között szét-szóródtak. Rövid tanúsága ez annak, hogy népünkben van fogékonyság az önművelés iránt, de nincs kiképződött erkölcsi akarat, mely ez ösztönt táplálná.

El kell fogadnunk tehát a népkönyvtárak szükségességét annál is inkább, mert míg népünk nem kevésbé szorul az önművelésre, mint a nemzetiségek s ezek példájaként a hazafias érzés és öntudat ébrentartása még inkább kívánatos.

Azon két jelenség, hogy népünk művelődését a legszükségesebb térre, érzületét és szellemét pedig a törhetetlen magyarság felé vezetni kell: a könyvtárak, illetve olvasó-egyesületek adminisztrációjára különös feladatokat ró. Az olvasmányok megválogatását és a körök szellemének egészséges vezetését.

Az angol parlament még az 50-es években törvényt hozott a népkönyvtárak szervezésére, melyben a törvényhatóságok intencióihoz képest megszabta, hogy minden 5000 lakosu városban, ha a városi tanács kívánja, bizonyos pótdadó kivetésével alapítsanak könyvtárat, a mely pótdadót Irország rövid idő alatt duplára emelte

Ha pedig végül Ibsen emelkedett erkölcsi gondolkozásával akar megismerkedni esetleg valaki, olvassa el egyszerűen a „Népgyűlölet.” Olyan kiméletlen szatíra ez az alacsony gondolkozású, hasonlevő, filiszterek ellen, hogy e nemben jobbat alkotni úgyszólván keptelenség.

Magasról nézi mindhárom író az embereket és hibáikat, ez az igazi írói nagyság egyik fő alap föltétele. Tökéletesen el kell zarkózni a plebs vulgáris-tól, mert csak így képes az író a társadalom hibáit objektíve megfigyelni. S mind a három író teljesen visszavonultan él. Tolsztoj csak családtagjaival érintkezik és azokkal is rendkívül ritkán, Zola mindössze néhány legmeghíltebb és emelkedett gondolkozásu barátjával közlekedik, a nagyhajó mogorva Ibsen pedig úgyszólván a hírlapjainak él és csakis a holt betűk útján nevez magának tudomást arról, hogy még kivüle is van élő ember a földtekén.

Mindhárom író már mennyiségre nézve is rendkívül sokat dolgozik Zola, mint a megfigyelés embere, mielőtt leülne regénye megírásához, előbb a munka szükséges ingredienciáit gyűjti egybe és csak azután veszi kezébe a tollat. Mikor például a „La bête humaine”-t írta, e regényben egy vasuti szerencsétlenségnek a leírására volt szüksége. Fantáziájából nem akarta megírni a dolgot, mert képzetelebből Zola műveinek csupán meséit veszi, tehát az tette, hogy barátságos levelet írt Franciaország egyik sok állomás-főnökének és arra kérte őket, hogy ha karambol lesz, írjanak neki. Így figyel meg Zola az életet. Mikor pedig a „L'assomoir”

czimű regényét írta a delirium tremens-ben szenvedő Coupeau bádogos alakját úgy a-kolta meg, hogy heteken keresztül tartózkodott a Sainte-Lazare kórházban és ott figyelte meg e borzasztó betegséget.

Tolsztoj úgy dolgozik, hogy egy regényét, ha kell, tizenöt-ször is átdolgozza, mindaddig míg aztán nem talál benne semmiféle hibát.

Ibsen egy háromfelvonásos darabján pedig egy egész, sőt néha másfél éven keresztül is dolgozik.

Igy készülnek a klasszikus művek. Lángeszek készítik és mégis lassan. Kisebb író pedig pár hét alatt rő össze egy hosszú regényét, vagy drámát és mégis meg akarja hódítani vele a világot.

A három író közül a Zola alakjai a leg-életlőbbek. Mikor regényét olvassa az ember, mintha csak egy nyugzó eleven csoport venne körül, amelynek minden egyes tagja éppen úgy beszél, éppen úgy mozog, mint a hogy az emberek az igazi életben szoktak. De azért téved az aki azt hiszi, hogy Zola kivételesen nem tér el ettől a reális jellemzéstől és sohasem idealizálja egyik-másik alakját. Ott van például Denise, a „L'abbé des dames” czimű regényében, aki több mint száz erkölcselsten üzleti alkalmazott között az egyedüli tiszta nő, ámbar a lehelt legnagyobb kísértésnek van kitéve, s mi több, tulajdon főnöke részéről.

Ibsen már kissé szabadabban bánik el alakjaival és nem a mesét írja meg alakja után, hanem ellenkezőleg, inkább az alakogyurja át, hogy azok meseje czejának meg

fel. Anglia később azzal bővítette ki a törvényt, hogy a pótadót nemcsak könyvek, de hírlapok előfizetésére is megengedte fordítani.

Bár egyes városok sokáig nem szavazták meg a könyvtárak költségét, az ügy apostolai azonban évről-évre kitartó támadást intéztek a közöny ellen s ma Anglia majdnem minden városa önkényt tágitott a törvénszabta szűk kereteken s könyvtárainak nagy részt ma már külön palotája van.

Csodálatos, hogy a haladó Magyarország, mely Angliát oly sok dologban utánozta, a népkönyvtárak komoly szervezetében félszázaddal elkésztett tőle.

Igaz, hogy mi akkor csak születünk s cselekedési szabadságunk minden erejét az ősi jogok visszaállítására s a kultúra elemeinek rendszeresítésére foglalta le; de ma ott vagyunk, hogy luxus nélkül láthatunk hozzá azon tudat megtöréséhez, mely a népkönyvtárak szükségszerűségét tagadja.

Midőn tehát örvendő fogadjuk a miniszter szándékát, fölhívjuk a községek társadalmainak vezetőit arra, hogy tevékenységük egyik czéljál a közkönyvtárak szervezését tűzzék ki.

Tudjuk bár, hogy hazánk számos községében az olvasni tudók száma sokkal kevesebb, hogy sem az új generáció föllépéséig ez eszmének gyakorlati értéke lehetne; de hisz Angliában is a lakosok számához kötötték első sorban a szervezés kötelezettségét; ahol 5000 lakos van, azoknak legalább is tizedrésze igényt tart a

közművelődés nyilvános forrásaihoz. S ha akarat van, törvényhozási intézkedés nélkül is megnyithatók a források.

Égy erkölcsi, társadalmi, mint hazafias és közgazdasági szempontból igen fontos azonban a nép kezébe szánt olvasmányok megválogatása. Ez azonban az eszme győzedelmével másodrendű kérdéssé devalválódik, minél fogva időzöljük először az eszmét és annak böles patronusait.

A miniszter kezdeményezése folytán a népkönyvtárak szervezésének fontos ügyével Szabolcsvármegye törvényhatósága legközelebbi rendkívüli közgyűlésén fog foglalkozni

Közügyek.

Közgyűlés a városnál.

Nyireggyháza város képviselőtestülete a héten kedden délután tartotta meg december havi rendes közgyűlését.

Ritkán látott annyi képviselőtestületi tagot együtt a városháza nagy terme, mint ez alkalommal. Csak talán választások alkalmával. Annyan voltak, hogy a villamos vasút dolgában akár nyomban is határozhatok volna, ha a községi törvény 110-ik §-a megengedi.

A nagy érdeklődést a villamos vasút dolgán kívül a Nagy Kálmán okl. gyógyszerész által kérelmezett ötödik gyógyszerár ügye keltette fel. Ezekre való tekintettel szinte meglepő gyorsasággal és simán végeztek a megelőző tárgyakkal.

Elsőben is hozzászólás nélkül tudomásul vették a vármegye azon határozatát, amely a város 1897. évi zárszámadását jóváhagyta. Ugyiszintén tudomásul vették a vármegyei utadói alaptól a város részére időlegesen megszavazott 10000 frtnyi kölcsönre vonatkozó határozatot is.

darabja is bizonyítja, de kiviláglik ez főleg „Don Roberto Pedrosa” című drámájából, mely legközelebb a Vigszínházban is színpadra kerül. E darab köre olyan alak, mely még a Hugó Viktor hyperromantikus tollának is becületére vált volna.

Seras Matilde, a nagy olasz írónő, Zolának a legengedelmesebb tanítványa. Igaz, hogy egyszerűsége tehetséges tanítványa is. Edmondo de Amicis, az olasz prózairodalom jelenkori legnagyobb büszkesége, szintén igen sokat köszönhet a mesternek. Már Csehoven a nagy orosz megfigyelőn. inkább a Tolsztoj hatása tükröződik vissza, ámbar a Zola oroszlánkörmei is előtűnnek itt-ott munkáiból. Rudyard Kipling is sokat tanult a nagy francziától, valamint Qáida és Pierre Loti is. Egyáltalában a Zola hatása a legáltalánosabb.

Ibsen, viszont az olasz drámaírók legújabb iskolája, a veristák tükrözik vissza. Az ő hatása alatt lettek kiváló drámaírók: Gerolamo Rovetta, Bracco és a francia Catulle Mendes (Tabarin felesége). Sardou is rendkívül sokat tanult az őregtől és az ő hatása nélkül irt volna bizonyára sok érdekesítő dolgot, de darabjai romantikus izűek lettek volna és Hugó Viktort juttatták volna eszünkbe.

Tolsztoj legfőképpen a német dráma-irodalomra nyomta egyéniségének kétségbe nem vonható bélyegét. Gerhardt Hauptmann, Halbe, Sudermann, Hans Sachs, és még egy csomó elsőrendű drámaíró nem lett volna nélküle az, ami. És hogy a németek inkább az analízis Tolsztoj felé hajolnak, mintsem a megfigyelő Zola felé, arra legjobb bizonyíték a német embernek par excellence filozófáló gondolkodás módja.

A Morgenstern fatelep bérbeadása tárgyában hozott belügyminiszteri leirat és alispáni határozat következtében elhatározták, hogy a szóban forgó területet egy évi időre nyilvános árverés útján bérbeadják, azon kikötéssel, hogy amennyiben időközben ebből a telekből a színház felé vezető útrészére terület kihatásba válnék szélességessé, annak kihatását a bérlő tűrni tartozik.

Tudomásul vették a boritaladónak és a husfogasztási adónak a város részére történt bérbevételét és elfogadták az ezen adók kezelésére vonatkozó szabályzatot is.

Tudomásul vették a színház épületnek a város részére 25000 forintért történt megvételét, és megbízták a tanácsot, hogy a pénzügyi szakosztály közbenjöttével a vetélár fedezésére szükséges alapot jelöltje ki, a színház mikénti kezelése felől pedig javaslatot terjesszen a képviselőtestület elé.

Elfogadták ezután a tanács előterjesztését a vasúti közvetvám-szedés ügyében a kereskedelemügyi miniszter által kívánt pótlások és felvilágosításokra nézve.

Ezek után került sorra a villamos vasút ügye, amelyről Majerszky Bela főjegyző bejelentette, hogy a „Magyar vasúti forgalmi részvénytársaság” a közgyűlés előtti napon egy szerződésrtervezetet nyújtott be, amelynek alapján kesznek nyilatkozik az abban foglalt feltételek mellett a villamos vasút felépítésére és üzemben tartására.

A közgyűlés miután az ügyet az 1886. XXII. t.-cz. 110. §-a értelmében egy harmincz nap mulva kitűzendő közgyűlésen lehet érdemleges tárgyalás alá venni, ezen közgyűlést — a január 6-ra eső ünnep miatt — a jövő év január hó 10-ére kitzúta, s egyidejűleg megbizta az ez ügyben már eljárt bizottságot, hogy addig a „Magyar vasúti forgalmi részvénytársaság” ajánlatát, illetve bemutatott szerződésrtervezetét a „Részvénytársaság” villamos és közlekedési vállalatok számára” című czég szerződésével vállalatosan hasonlítsa össze és erről szóló jelentését, amely legalább 8 nappal előbb a képviselőtestületi tagok között szétosztandó lesz, a képviselőtestülethez terjessze be.

Ezek után az ötödik gyógyszerár ügyére került volna a sor, azonban a dr. Trajtler Soma orvosfőnök előterjesztése közben érkezett a polgármesterhez a *Satárek Ferencs* rendőrkapitány halálát tudató polgárhír, a melynek következtében elnökölő polgármester az ülést félbeszakította, illetve berekesztette.

A gyűlés a váratlan hír megrendítő hatása alatt oszlott szét.

Az egyházi politikai törvények hatása.

Erről a czimről Jekelfalussy József akadémiai tag, az orsz. statisztikai hivatal igazgatója, föltötte érdekes és tanulságos értekezést dolgozott ki, amelyet dr. Vargha Gyula olvasott föl a m. tud. akadémia hétfői osztályülésén, Jekelfalussy igen érdekesen azt mutatta ki, hogy az egyházi politikai törvények behozatala sem a vállalosságának, sem különösen a kereszténységnek hátrányára nem volt. Sőt az utóbbi határozottan hasznát húzta belőle. Ime, beszéljenek a statisztikai adatok:

Válás a polgári házasság intézményének behozatala előtt évenként átlag 1088—1413 volt. 1895-ben — az egyházi politikai törvények behozatala előtt vagyis szeptember végéig 1145 elválás volt, míg a törvények behozatala után ugyanezen év október—december hónapjában 186, 1896-ban már csak 387, s 1887-ben 673 házasság bontató föl az új törvény szerint.

Felekezeten kívüli lett 1896-ban 3,990, 1897-ben pedig 4,935; mindössze tehát 8,925 lélek, ami igen jelentéktelen szám. Ezek közül, a két esztendő eredményét összevéve, a reformátusokra az összes kilépettek 38%-a, a görög keletiekre 23, a róm.

felelhessenek. Ott van többek között a leg-híresebb drámája: Nóra. A színmű hősnője minden bűnössége daczára rokonszenves, kedves, imádni való alak, de kissé elrajzolt. Nagy gondolat van benne kifejezve, amikor a színműről azt mondatja vele a darab végén a férjének: „Nem szeretlél, csak becézésgéttél, nem feleségnek néztél, csak bábnak”. Hanem azt, hogy ott hagyja családját, hogy a tulságosan gyönygre teremtésből egyszerű a világ leghatalmasabb akaratu asszonya lesz, azt csakis elsőrendű író tudja velünk elhitetni, mint Ibsen. Szemfényvesztésének azonban csupán addig hisz az ember, amíg az előadás varázsanak hatása alatt áll, amíg a színházban ül, de hazafelé menve, már kissé gondolkodóba esik és lassankint rájön, hogy a színi hatás kedvéért még a legnagyobb drámaíró is eltér kissé az igazságtól. Hogyne térne el tehát a többi.

Tolsztoj a legtöbb alakját tisztán a fantáziájából veszi. De oly szépen összetudja egyeztetni alakjainak gondolkodás módját az emberekével, hogy azt hisszük: nini, hiszen ilyen emberek tuczatszámra járkálnak körülöttünk. Járkálnak bizony, de csak úgy, ha alakjait más és más felé vagdoszuk. Mikor Tolsztoj színes zsinórként gombolyítja le alakjainak bensejét, a sok emberből számos embernek jut és mindenki ráismerhet a sajátjára.

Hogy milyen óriási hatással van a három író a jelenlegi szépirodalomra, azt legjobban Echeagaray, a nagy spanyol drámaíró példája mutatja, akiből e század harmincz-negyvenes éveiben talán a romantikus iskola fénye vált volna, míg így romantizizmusát kénytelen-keletlen, össze kell egyeztetnie a naturalizmussal. Hogy mily sok romantikus vonás van benne, azt a „Szent, vagy örült” című

katholikusokra 22 és az ágostaiakra 16% esik. A zsidók közül 1896-ban összesen csak 28-an, 1897-ben pedig csupán 8-an lettek felekezeti-küliekké, s még ezek is csekély kivétellel ugyanez évek folyamán újból visszaléptek az izr. vallás kötelekébe.

Az egyházi házasságkötések ugyanazon vallásnak között 1897-ben a polgári házasságoknak a róm. katolikusoknál 98.9, az unitáriusoknál 98.6, a reformátusoknál 98.2, a görög katolikusoknál 97.4, az ágostaiaknál 93.5 s a görög keletieknek 90.0%-át tették. Legkevésbé volt kedvező az egyházi házasságoknak a polgáriakhoz való aránya a zsidóknál, ahol a házasságoknak csak 65.1%-a kötött egyházi házasságot is.

Keresztény-zsidó házasság 1895. utolsó negyedében 270, 1896-ban 533 kötöttet, a mely számokban természetesen sok réz főnállító tényleges viszonyok törvényesítése is toglaltatik, az 1897. évi keresztény-zsidó házasságok száma — 354 — már körülbelül normálisnak tekinthető. A 2 1/4 év alatt összesen kötött 1157 keresztény-zsidó házasságból 285 esetben, tehát az összes vegyes házasságoknak közel egynegyedében, csupán az 1897-ben kötött házasságokat tekintve pedig 123 esetben, vagyis a házasságoknak több mint egyharmadában jött létre megegyezés s ezen megegyezések közül az egész időszak alatt 246 szolott a keresztény, 39 az izraelita fél, csupán az 1897. évben 111 megegyezés a keresztény és 12 megegyezés a zsidó fél vallásának javára.

Ugyancsak a keresztény vallás térfoglalásáról tesznek tanúságot a zsidóság körében a keresztény vallásra áttérések is, amelyeknek száma az egyházi politikai törvények meghozatala óta emelkedőben van.

A vegyes házasságok összes száma Magyarországon ez Flumében 1896-ban 14 362, 1897-ben 14 461 volt. Szabályszerű megegyezés jött létre a házasságok között a házasság megkötése előtt a gyermekek vallására nézve 1896-ban 2.158, 1897-ben pedig 2.808 esetben, vagyis az összes vegyes házasságoknak 15, illetőleg 19.4%-ában. Az összes megegyezések közül 1896-ban 68.3, 1897-ben 63.4% szolott a római katolikus vallás javára, holott a római katolikus fél az ilyen házasságok között csak mintegy 44%-kal volt képviselve. A különbözet mutatja a róm. kath. egyház nyereségét a vegyes házasságok alkalmával létrejött megegyezéseknél.

Még tisztább képet nyerünk a kérdésben, ha csak azokat a házasságokat vesszük tekintetbe, amelyeknél az egyik fél róm. kath. volt. Ilyen házasság kötöttet 1896-ban 10,461, 1897-ben 10,461. Ezek közül szabályszerű megegyezés jött létre 1896-ban 1,916 esetben, vagyis a róm. kath. és egyéb vallású között kötött házasságoknak 18.3%-ában, 1897-ben pedig 2,473 esetben, tehát a megfelelő összes vegyes házasságoknak 23.6%-ában. A megegyezések közül 1896-ban 1,473 (76.9%) szolt a róm. kath. és csak 433 (23.1%) a másik vallású fél javára, 1897-ben pedig 1,786 (72.2%) a róm. kath. és 687 (27.8%) a másik fél javára, vagy más szóval 1896-ban 1,030-ra, 1897-ben pedig 1,099-re rugott azoknak a vegyes házasságoknak a száma, amelyeknél a róm. kath. egyház — a másik fél javára történt megegyezések száman felül, tehát mintegy tiszta nyereséggel — mindkét nemű gyermekeknek a római kath. vallásban leendő nevelését szabályszerű megegyezéssel biztosította.

Sztárek Ferencz 1835—1898.

Váratlan gyászeset érte Nyiregyháza városát.

Sztárek Ferencz rendőrkapitány kedden, e hó 6-án délután fél 5-kor agyszélhűdés következtében hirtelen elhunyt.

A nemrégiben is még életerős, vig kedélyű férfiút ez év tavaszán több ízben ismétlődő és huzamosabb ideig tartó orrvérzése szemmel láthatólag meggyöngítette ugyan, de a nyár folyamán ismét magához tért. Az utóbbi hetekben megint elővette ez a baja, sőt nehányszor szédülésről és általános testi gyöngeségről is panaszkodott, de hogy a halál olyan közel leskelődött reája, azt senki se hitte volna.

A legutóbbi napokban nehányszor kénytelen volt otthon tartózkodni gyengélkedése miatt. Kedden délután is a szokottnál korábban távozott hivatalából. Hazament, s az asztal mellett ülve újságolvasásba merült. Itt és ilyen helyzetben érte halála, minden fájdalom nélkül, úgy hogy még a hírlap is a kezében, szemévege pedig az orrán maradt.

Ritka szép halál! — szokás mondani hasonló alkalmakkor, de csak annál megdöbbentőbb a családra, a jó barátokra és ismerősökre, akiket a gyászeset olyan váratlanul, készületlenül sújt!

Életrajzi adataiból közöljük a következőket:

Született 1835. október 4-dikén Szent-Mihályon, hol atyja a gróf Dessewffy-féle uradalom orvosa, s egyszersmind községi és kórosvos is volt.

Gimnáziumi tanulmányait Sátor-Alja-Ujhelyben és Egerben, a jogot Budapesten végezte.

Jogászokdása egybe esik a hatvanas évek kezdetbeli mozgalmas időkkel. Tevékeny részt vett ez vezérserepet vitt az egyetemi ifjúság akkori tüntetéseiben s jelen volt azon a tüntetésen is, amelynek Forinyák Géza joghallgató áldozata lett.

Sokat tudott és szeretett is elbeszélni ezekből az időkből és örökre kár, hogy az általa tudott részletek ismeretét sirba viszi magával, pedig sokszor készült, hogy valamelyik tollforgató ismerősének lediktálja ezeket az adatokat.

Ügyvédi oklevelét 1864-ben szerezte meg. — Ekkor Nyiregyházaán telepedett le s 1866-ban az akkor fennálló városi törvényesek egyik bírójává választották.

Egy év múlva gróf Dessewffy Kálmán, a gróf Dessewffy-féle hitbizomány alapítójának jogtanácsosa lett s ezen tisztét az 1888-ik évig töltötte be, amikor ezen állásában az uradalom ügyei körül szerzett érdemeiért teljes fizetéssel nyugdíjaztatott.

Nyiregyháza város rendőrkapitányává 1891-ben neveztetett ki s ezen fontos és terhes hivatalában érte utól halála 64 éves korában.

Nevezetes szerepet játszott városunk társadalmi életében is. Az ő és elhunyt neje kezdeményezésére alakult meg a Vereskereszt-egylet helybeli főlkája, amelynek 1880. óta választmányi elnöke volt.

Rendkívül sokat köszönhet neki az Önkéntes tűzoltó egyesület, amelynek 1884. óta főparancsnoka és eltető lelke volt. Ambícióját, büszkeségét képezte ez az egyesület, amelyről arra törekedett, hogy képzettség tekintetében is tulszárnyalja a hasonló egyesületeket. Ezen faradozásának eredménye az a diszes versenydíj is, amelyet az egyesület a milleniumi országos tűzoltó versenyen annyi egyesület között megszerzett.

Halálával szinte pótolhatlan veszteség érte ezt az egyesületet.

Elhunytáról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Sztárek Margit és férje Ujfalussy Zoltán, Sztárek Joán és férje Papp Béla s gyermekeik: Irén, Tibor, Ervin, Sztárek Valéria és férje Pollatzek János s gyermekek: Irén, Sztárek Dezső és Sztárek Krisztina, szomorodott szívvel jelentik a legjobb apa, após és nagyapának Sztárek Ferencz Nyiregyháza város rendőrkapitányának, a gróf Dessewffy Miklós uradalma nyugalmazott ügyészének,

a városi tűzoltók főparancsnokának, s a nyiregyházi Vereskereszt egylet elnökének folyó 1898. évi december hó 6-án, életének 64-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászok elhunytát. — A meghaldogult földi maradványai folyó 1898. évi december hó 8-án délután 2 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása után, a kállói-utcazi 14. számú halottas háztól a vasút melletti sírkertben örök nyugalomra tételni. Nyiregyháza, 1898. december 6. — Áldás és béke poraira!

Hirek.

— **Kitüntetés.** Ó császári és apostoli kir. felsége 50 éves uralkodói jubileuma alkalmából *Csicsery Géza* alezredesnek a katonai érdemkeresztet adományozta, s elrendelte, hogy *Benedek János* kassai 5. huszárezredbeli I. oszt. századosnak és *Nagy Pál* debreczeni honvéd gyalogezredbeli főhadnagynak a legfelsőbb megegyezés kifejezése tudtul adassék.

— **Kinevezés.** Dr. Pazar Zoltán korponai kir. aljárásbíró, Pazar István igazgató-tanító fia, a nyitrai kir. törvényesekhez bíróvá nevezetett ki.

— **December 2.** Ó cs. és kir. Apostoli Felsége, I. Ferencz József, dicsőösösen uralkodó királyunk, mint osztrák császár e napon érte és ünnepelte meg trónra-leptének 50 éves évfordulóját. Ez ünnepi alkalomból a helyben állomásozó közös és honvéd huszárság december hó 1-én este ünnepi takarodót rendezett. A lóhátos kürtösök bevonulva a városba, messze hangzó, ez alkalomra betanult, kürtszóval vonultak a főispán ő méltósága vármegyei lakása elé s elfuájván ott az ünnepi takarodót, a széna térre vonultak, az ezredparancsnok lakása elé, s innen vissza a kaszárnyába. — Másnap reggel 6 órakor hasonlóan ünnepélyes ébresztővel kezdődött a nap ünnepiessége. Delelőtt 1/2 10 órakor a r. kath. templomban ünnepi mise volt, a melyhez a templom előtti tere kivonult az összes helyben állomásozó katonaság. Részt vettek a misén a helybeli összes hatóságok. Mise után Weisz alezredes, ezredparancsnok magyar beszédet intézett a felállított katonasághoz, s azután kiosztotta a tiszték és altisztek között a jubillárius emlékermet. A közlegénység a kaszárnyákban kapta meg az érmet. Délben a nagy lovas laktanya tiszti kaszinójában a közös hadsereg tisztjei, a Korona emeleti étteremben pedig a honvéd tiszték disztribúciót rendeztek. A laktanyában rendezett ebéden részt vett vármegyének főispánja és gróf Pongrácz Jenő is.

— A „Bessenyei kör“ estélye. E hó 17-én szombaton tarja bevonulóját a „Bessenyei kör“. Első nyilvános estélye iránt érthető érdeklődéssel viseltetik úgy a város, mint a vármegye közönsége. A fokozott várakozás, amely e fiatal s a társadalmunk egységes szervezkedése felé törő egyesület életjeladását kíséri, míg egyrésztől a tevékenységéhez szükséges erkölcsi erőt adja meg a körnek, másrésztől sikereinek is biztosítékát képezi. Az estély programja a következő: 1. Felolvasás: tartja *Porubszky Pál* úr. 2. Hegedű verseny . . . G. Moll Bruchtot: előadja *Kemény Rezső* úr, a m. kir. orsz. zeneakadémia tanára. 3. Szavalt: *Szabó László* úr. 4. Enek: *Leopoldine Francziska*. 5. Dialog: előadja dr. *Ferlicska Kálmán* úrnő és dr. *Maurer László* úr. 6. Serenade . . . Hubaytól és Valse Caprice . . . Wieniawskytól: előadja *Kemény Rezső* úr. 7. Zongora szám. Az estély 8 órakor fog kezdődni s a Korona szálloda nagytermében lesz megtartva. — A meghívók holnap bocsátatnak ki. Előjegyezni lehet Jakobovits Fanni k. a. dohánytözsdejében és Ruzsonyi Pál üzletében. Az előnévesség már most felkéri azokat, akik tévedésből meghívót nem kapnak, hogy dr. Prok Gyula főtitkárnál felszólalni sziveskedjenek.

— Egy szerény művészről. *Zahorai János* nyugalmazott rajztanár, Szabolcsky Imre helybeli főgimnázium tanár sógora, aki ez idő szerinti Nyiregyházaan időzik s Kallay András volt főispán arczképét festi, az idei teli műkiállításán szintén kiállította egyik festményét. A feltűnést kerülő csendes modoru festőművész képeről a következőket írja az Országos Hirlap egyik legutóbbi számában: „Van néhány új ember is a kiállítók között. Ilyen *Zahorai János*, kinek rendkívül érdekes festményére a rendező urak, úgy látszik, nem fektettek nagy súlyt; talán azért, mert a festő Munkácsón lakik. Mindegy. Akik a művészethez értenek, ezt a képet meg fogják nézni.”

— A főispán a háziiparról. Báró *Feilitzsch Berthold* főispán előterjesztésére a kereskedelemügyi miniszter az ország más inséges vidékeinek háziiparosait is a szükséges figyelemre méltatva, intézkedett, hogy Szabolcs vármegyében mintegy 71000 darab seprű költése rendeltesék meg a m. kir. államvasutak által. Ugyancsak a kereskedelemügyi miniszter utasította a kerületi iparfelügyelőt, hogy valamely háziiparnak Szabolcs vármegyében való meghonosítására tanulmányokat tegyen.

— A debreczeni tanári kör vasárnap, 11-én, Nyiregyházaan, a főgymnasium disztermében tartja havi gyűlését, mely alkalommal dr. *Vielöriss József* a polgári iskola reformjáról, dr. *Horvay Róbert* debreczeni tanár a qualificationális törvény revíziójáról, *Moravszky Ferencz* pedig a művészeti nevelésről fognak felolvasni. Reméljük, hogy a szülők és érdeklődő barátok úgy a gyűlésen, mint a Korona disztermében déli 12 órakor tartandó banketten nagy számmal fognak részt venni kivenni debreczeni vendégeink ünnepeléséből, kik husznál is többen érkeznek körünkbe.

— Ötödik gyógyszerár Nyiregyházaan. Nagy *Kálmán* okl. gyógyszerész, Nagy Lajos helybeli kir. járásbíró fia kérvényt adott be egy Nyiregyházaan felállítandó új, tehát már ötödik gyógyszerár engedélyezése iránt. A kérvény a kedden délután tartott közgyűlésen került volna tárgyalás alá, de tárgyalását a Sztárek Ferencz rendőrkapitány hirtelen elhalasztásának híre félbeszakította. Az egészségügyi szakosztály az új gyógytár felállításának kérdésével a múlt szombaton délután tartott ülésén foglalkozott s azt elutasítandónak véleményezi.

— A színház a város tulajdonában. A nyiregyházi színháza az árverés a mult csütörtökön délelőtt 10 órára volt kitűzve. Az árverésen mindössze a város megbízottjai és a takarékpénztár képviselője vettek részt. Az egész árverés alig tartott pár percig. A bírói kiküldött az 50000 forint kiállítási árat előbb 10000 forintként fokozatosan szállította lefelé, míg nem 10000 forintnál a város részéről 11000 forintos ígéret tétetett. A takarékpénztár részéről tett 20000 forintos ígéret után a város megbízottai 25000 forintot ígértek s a kitűzött zárhatáridő elteltevel ezért a vételárért a színház a városon maradt. A színház megvételét tudomásul vett a város képviselőtestülete is a kedden délután tartott közgyűlésen és egyidejűleg megbízta a tanácsot, hogy a színház mikénti kezelésére javaslatot tegyen a képviselőtestületnek.

— Az iparos ifjak mükedvelői előadás. Deczember 4-én a nyiregyházi iparos ifjuság önképző-egylete igen sikerülten mutatta be az egyleti helyiségében összegyűlt nagy közönségnek Monostori Károly „Az utolsó kenet” című népsziművét. Maga a darab gyenge valamicsoda ösztintén beszélve, hanem az előadáson már igazán rászólgált az elismerő szóra. Hogy a kereten kezdjem: a színpad rendkívül ügyesen volt felállítva, a diszletek gonddal és izléssel megfestve. Az előadás tuma akadálytalan lefolyásu volt, szerepét sáda mindenki. A hölgyek közül *Schönbrun Gusztávné* urnó mint Fúzi Eszter kedvesen

csieseregte el dalait és temperamentumosan játszott. *Janosch Mariska* kisasszony tisztán, csengőn beszélt meg is érte minden szavát az egész terem (a mit nem minden szereplőről mondhatunk el.) *Páskó Mariska* kisasszony a hűtlenül elhagyott czigánytól teljes áterzéssel adta, nyiregyházi kiejtéssel de sok drámaisággal. *Suták Rózsika* kisasszony a Vicza szolgáló kis szerepében szemre néző tetsző jelenség volt. Az urak közül játékra és megjelenésre ketten váltak ki *Bacska Endre* a számadó juhász és *Dokupli Gyula* a módos gazda. Teljesen nyugodtan mozogtak a színen, értelmesen deklamáltak. *Büleszbach Péter* ur Mikó Palija annyira a színpadon élt, hogy a közönség csak kifejező játékaról gyanított, hogy mit beszél a hangja gyenge mormogással fogyott mire leért a néző terre. Pedig győző hanggal, a mint hatásos dalaival elárulta. *Zsivinszky József*, *Keserő Antal* jól figuráltak. *Pásztor Sándor* csendbízosi nagy szerepének derekana helyt állt. Az előadást táncz követte. Elismerést érdemel az igyekvő iparos-ifjusági önképző-kör a sikerült előadásért.

— A villamos vasutról. A nyiregyházi villamos vasut dolgában ismét új és felette érdekes fordulat állott be. A „Magyar vasuti forgalmi részvénytársaság” című budapesti cég, mint a dr. *Jarossy Sándor* jogutóda a helen hétfőn közvetlen a képviselőtestülethez egy ajánlatot és aláírott szerződéstervezetet nyújtott be, amelynek feltételei az ajánlathoz csatolt összehasonlító táblázat szerint a „Részvénytársaság” villa nos és közlekedési vállalatok számára” című budapesti cég szerződésének feltételeinél jelentékenyen kedvezőbbek a városra már csak azért is, mert ennek elfogadása esetén a villamos világitásra vonatkozó alapszerződés hatályának tartama ki nem terjesztetnék. A keddi közgyűlés a községi törvény értelmében a villamos vasut dolgában érdemleges határozatot természetesen nem hozhatott, csupán érdemleges tárgyalására lehetett határnapot kitűzni. Ezen határnap január 10-ére tűzött ki. Addig a villamos vasut ügyét előkészítő külön bizottság utasítottat, hogy a „Magyar vasuti forgalmi részvénytársaság” részéről benyújtott szerződést a „Részvénytársaság” villa nos és közlekedési vállalatok számára” című céggel megkötni javasolt szerződéssel hasonlítsa össze és ezen összehasonlítás eredményéről tegyen jelentést a képviselőtestületnek.

— Változások a helybeli pénztintézeteknél. A nyiregyházi takarékpénztárnál a Groák Ödön lemondása folytán megüresedett ügyvezető igazgatói állásra a takarékpénztár igazgatósága *Fest Lászlót*, a kölcsönös segélyező egyesület ügyvezető igazgatóját választotta meg. A kölcsönös segélyező egyesület igazgatósága pedig az ekként megüresedett állásra *Kovács Gyúzó* városi főszámvevőt hívta és választotta meg. Ezen választás folytán a városi főszámvevői állás betöltése vált szükségessé, amelyre a választás valószínűleg január első heteiben fog megejtetni. Ugyancsak betöltésre vár egyebiránt most már a városnál a *Sztárek Ferencz* elhunytával megüresedett rendőrkapitányi állás is, amely állásra kinevezés joga a vármegye főispánját illeti meg.

— Felfüggesztett községi bíró. Sz. Nagy Imre Búd-Szent-Mihály község főbírája a mult év őszén hirdette tette magát azzal a bűnügyi fejleletessel, amelyet a község intelligens emberei ellen az 1886. évi községi pénztár ellopásából kifolyólag tett. A rossz-hiszemű s egyenesen a főbíró és érdektársai magán érdekeire visszavezethető vádaskodásnak, természetes, mi fogánata sem volt, ha csak nem a ravasz főbíró ellen, akit hamis vád miatt bünyenyítő fejleletessel támadtak meg az alaptalanul meghurczoltak. Részint ebből kifolyólag, részint a szertelen szabálytalanságok miatt, amiket hivatalos tevékenységében a főbíró elkövetett a pénzkezelés, képviselő testület összehívása, s vele tárgyalatott ügyek körül, a főispán felfüggesztette

öt állását s egyidejűleg ellene a fegyelmi eljárást elrendelte.

— Mükedvelői előadás. A jótékony nőegylet még e hó folyamán megtartja a második mükedvelői előadását. Ez alkalommal a *Falurossza* kerül színre. A próbák már megkezdődtek. Az előadást deczember 20-án tartják meg.

— Elfogott katona szökevény. A helybeli rendőrség e hó 2-ikán elfogta a vasuti állomásnál Egyesens Istvánt, a miskolci 5-ik gyalog ezredtől megszökött közlegényt, a ki eleinte Kovács Gyula lakatos segédnek mondotta magát, de később bevallotta, hogy ő bizony megszökött az ezredtől, még pedig, mint állítja a miatt, mert az altisztek nagyon brutálisan bántak vele. Átadták a helybeli katonai állomás parancsnokságának.

— Országos vásár. A nyiregyházi teli, ugynevezett Lucza-napi országos vásár a jövő vasárnap és hétfőn fog megtartatni.

— Dániel miniszter és a debreczeni Istvánmalom. A debreczeni Istvánmalom küldöttsége (Sesztina L., Zádor L., Mayer E.) Thaly Kálmán orsz. képviselő vezetése mellett a mult csütörtökön tiszteletg bír. Dániel Ernő kereskedelmi miniszternél, meghíván őt a malom ötven éves jubileumára. A miniszter nem ígerte teljes bizonyossággal a megjelenését, de kijelentette, hogy ha a körülmények megengedik, okvetlenül elmegy az ünnepre.

— Országos Hirlap. Ez az újság, mely fényes nevű írónk Mikszáth Kálmán főszerkesztése alatt jelenik meg, ismét alkalmat ad nekünk arra, hogy dicsőerő emlékezzünk meg róla. A mai viszonyok között, mikor a közönség fejlett izlése nagy és sokoldalú követelményeket támaszt az újsággal szemben, egy első rangú magas színvonalat tartani akár napilap csak úgy felelhet meg rendeltetésének, ha sem aldozatot, sem fáradságot nem kimél avéghől, hogy a publikum minden óhajátát kielégítse. Az Országos Hirlap e tekintetben valóssággal remekel. Figyelemmel kísérjük ennek a rokon-szenves újságnak a fejlődését és örömmel látjuk, mint izmosodik napról-napra, mint válik programjához híven a magyar közvélemény hangadó közlönyévé. De nemcsak hazafias politikája az, ami az Országos Hirlapot népszerűvé és kedvelté teszi, hanem az a figyelem is, melylyel ügyszolván minden olvasója igényeinek megfelelni igyekszik s így mindenki, nemre, korra, foglalkozásra stb. való külömbésg nélkül megtalálja benne szellemi táplálékát. Ahhoz az érdekszámba menő tényhez, hogy az Országos Hirlap karácsonyra díjtalanul küldi meg előfizetőinek a Katángy-Naptárt, melyben ismét alkalmunk lesz Mikszáth Kálmán pompás humorában gyönyörködni, hozzájárul az Országos Hirlap legújabb kedvezménye, mely a hölgyközönséget érdekli. Az Országos Hirlap ugyanis módot nyújt hölgyközönségének arra, hogy a legtekintélyesebb divatújsághoz, a „Francia Divatlap”-hoz kedvezményes áron jusson. A „Francia Divatlap” a maga nemében specialitás, a mennyiben eredeti, Párisban készült színes képekkel jelenik meg és minden hóban egyszer egy természetes nagyságu szabásmintát hoz. Az Országos Hirlap előfizetői a „Francia Divatlapot” évi 3 frtos, — félelvi 1 frt 50 kros, és negyedévi 75 kros kedvezményes előfizetési díjért rendelhetik meg az Országos Hirlap kiadóhivatalában, Budapest, VIII. József-körút 65.

— Állami képes levelezőlapok. A kereskedelemügyi miniszter intézkedett, hogy többféle állami képes levelezőlap állítsassék elő, melyek hivatva lesznek a hibás magyarsággal ékeskedő német gyártmányokat a forgalomból kiszorítani. A közoktatásügyi miniszter a napokban hivatalosan értesítette a kir. tanfelügyelőségeket, hogy a keresk. miniszter harminczégy-féle képes levelezőlapot adott ki, melyek történeti eseményeket, festői vidékeket vagy középületeket, hazai monumentális épületeket ábrázolnak s egyszersmind

fölszólítja még azokat, hogy az állami képes levelezőlapok terjesztését az országban előmozdítsák, a mennyiben ezeket tankerületük tanítóinak figyelmebe ajánlják. Ilyen levelezőlapok a postahivatalokban is 2 krajczárért lesznek kaphatók.

— **Hirdetmény.** A Nyiregyháza város területére szóló postacsomagokat folyó évi december hó 8-ától kezdve a kézbesítő közegnek a szállítólevelekkel egyidejűleg kocsikon a címzettnek lakására (üzlethelyiségebe) fogják vinni s nekik ott kézbesíteni, az utalványokat pedig gnyanacsak a címzettnek lakásán, illetőleg üzlethelyiségében fogják kifizetni. A kereskedelemügyi magy. kir. miniszter úr öngyémeltóságának 1892. év október 14-én kell 69741—1892. számú szabályrendelete alapján a következő kézbesítő díjak lesznek fizetendőek: 1. csomagokért — tekintet nélkül a súlyra, értékre, utánvételre stbre — darabonként 5 kr.; 2. pénzes levelekért, hasonlóképen, — mint eddig — darabonként 3 kr.; 3. postautalványokért az összegre való tekintet nélkül darabonként 1 kr., ez esetben azonban csoportos átadó levényenként legalább 10 kr. Express-küldemények és utalványokért e díjak nem járnak. Azon magánfelek, kik a házhoz kézbesítését nem kívánják, hanem küldeményeiket (pénzeiket) a posta- és távirahivatalnál akarják átvenni, csomagjaiknak, pénzes leveleiknek és utalványaiknak külön kezelésért havonként előre 3 forint raktárdíjat tartoznak fizetni, tőlük azonban sem értesítő-, sem kézbesítő-díjakat nem fizetnek. A mennyiben ily felek levelezésüket ez a posta és távirahivatalban kívánják átvenni, ezért külön havonként és előre 1 frt főkdíjat fizetnek. A raktáros feleknek csomagjaik, pénzes leveleik és utalványaik átvételére, naponta a hivatal által kijelölt két órai időtartam áll rendelkezésre. Azon raktáros felek, kik postaküldeményeiket nem személyesen veszik át, az átvétellel megbízottjaik számára az összes postaküldeményekre, vagyis a csomagokra, pénzeslevelekre és postautalványokra szóló szabályszerű meghatalmazást tartoznak kiállítani és ezt a posta- és távirahivatal főnökének átadni. Ha valamely raktáros fél csomagját a raktárból 3 nap alatt nem viteli el, azt neki házhoz kézbesítik s ez esetben tőle darabonként az 5 kr. kézbesítő díjat beszedik. Rendszerint csakis magának a címzettnek, illetőleg törvényes képviselőjének és meghatalmazottjának adják át a küldeményeket és fizetik ki az utalványozott összegeket, kivételesen azonban és ha címzett a személyes átvételt a posta- és távirahivatalhoz intézett írásbeli értesítéssel magának fenn nem tartotta, a 20 frt értéket meg nem haladó csomagokat, pénzes leveleket és utalványösszegeket családja valamely felnőtt tagjának, szállóknak pedig a meghatalmazott kapusnak, sőt a 20 forint értéket meg nem haladó csomagokat, ha aranyat, ezüstöt, ékszerit vagy egyéb drágaságot nem tartalmaznak, címzett háznépe bármely felnőtt tagjának is (cseléd, házmester stb.) kell aláírásra kiadja és ez helyes kézbesítésnek tekintendő. — A szállítólevél és postautalvány szelvényét a címzett megtarthatja. — A postautalványok csoportos átadó-levényeiről a címzett, ha e tekintetben kívánságát a posta- és távirahivatal előtt írásbelileg kifejezi, másolatot kap. Ha címzett vagy háznépe nincsen otthon, vagy a kézbesítés bármí más okból ebben nem volt lehetséges, de nincsen teljesen kizárva, a kézbesítő a legközelebbi időtárral még egyszer megkísérli a háznál való kézbesítést, de már az első ízben értesítőt vagy a címzettől, hogy mikor jön újra, ha pedig a másodszori kísérlet is sikertelen marad, újabb értesítővel tudtára adja címzettnek, hogy küldeménye (utalványa) a posta- és távirahivatalban még 7 napig rendelkezésre áll. Ha azonban a küldemény romló állapotban van, vagy a kézbesítés egyébként ki van zárva, a posta- és távirahivatal a fennálló általános szabályok szerint jár el. A

kézbesítő-díj — ha a bemutatás többször történt is — csak egyszer szabható ki, de terhelő a küldeményt akkor is, ha a címzett azt később a posta- és távirahivatalban veszi át, vagy ha feladó helyére vissza, esetleg más helyre tovább kell szállítani. A felek nem kívánhatják, hogy csomagjaikat, pénzes leveleiket, posta-utalványaikat, vagy utánvételeiket csak meghatározott napokon vagy órákban kézbesítsék s addig a hivatalban gyűjtsék. Az Ausztriából, a megszállott tartományokból és a külföldről érkezett csomagok házhoz-kézbesítésénél — ha tartalmuk a szállító-levelen nincsen az árforgalmi statisztika céljaira megkívánt tüzetlenséggel nyilvánítva, a kézbesítő kívánhatja, hogy címzett a nyilvánítást pótolja, esetleg e célra a csomagot előtte felbontsa és tartalmát előtte megállapítsa. Minthogy Nyiregyháza várméhvatal nincsen, az oda szóló összes csomagokat az erre kijelölt posta (távirda) hivatal vámolatja el és az általa előlegezett vámot a címzettől utánvétel alakjában szedi be. A vám előtérítet csomagokért 10—10 kr. vámközvetítő díj is jár, de az ily csomagok házhoz kézbesítéséért csak 3 kr. kézbesítő-díjat szednek. Nagyobb súlyú vagy terjedelmű csomagoknál, kivált ha a címzett emeleten lakik, a kézbesítő kívánhatja, hogy a kocsitól a lakásra való be-, illetőleg felszállításnál a címzett, vagy cselédje neki segédkezzék. — Nem kézbesítik házhoz, hanem a posta- és távirahivatalban adják, illetőleg fizetik ki: 1. A „poste restante“ címzett küldemények és utalványokat; 2. a vármegye törvényhatósága, a város s az árvászekék és tisztai ügyeszek kivételével a polgári és katonai hatóságok és hivataloknak szóló posta-csomagokat; 3. a cs. és kir. közöshadsereg, a magy. kir. honvédség, a m. kir. csendőrség s a katonai menesztettek legénységének (tiszthelyettől lefelé) szóló magán postaküldeményeket és utalványokat; 4. azon magán felek küldeményeit és utalványait, kik a posta- és távirahivatalban maguknak raktárt nyithatnak; 5. a posta- és távirahivatal külkézbesítő körébe szóló küldeményeket és utalványokat s végül 6. a sérült vagy megcsontult tartalommal érkezett általában mindama küldeményt, mely bármí okból csak hivatalos közbenjárással kézbesíthető. Azon feleket, kik a posta- és távirahivatalban maguknak raktárt akarnak nyitni, felhívom, hogy ebbeli szándékukat a nyiregyházi posta- és távirahivatal főnökének, a különben beállható zavarok elkerülése végett, azonnal jelentsek be. Nagyvárad, 1898. november 30. *Schöpflin Agoston*, kir. tanácsos, posta-távirda igazgató.

— **Tóth Béla könyve.** Tóth Béla kiváló ironknak egy új kötetet jelent meg. Újabb dolgozatainak kiválasztott, becses darabjai vannak benne összefoglalva; összesen 38 kisebb önálló dolgozat, 327 lapon. A könyv a Légrady Testvérek kiadásában, igen csinosan kiállítva került ki. Ara fűzve 1 frt 80 kr. Az újabb írók közt talán egy sincs, akinek művei annyira belopóztak volna az olvasóközönségnek nemcsak szívébe, hanem itéletébe, sőt lelkiismeretébe is, mint a Tóth Béla. Irodalmi működésének hatását szinte nehéz összehasonlítani más író hatásával. Melyekben kevés újabbról író tudott hatni a magyar szellemi életre, mint ő; igazabban pedig talán egy sem — Most, hogy kisebb dolgozatai így össze vannak gyűjtve, tisztán meg lehet látni ennek a hatásnak tükát, de hasznátlis. Tóth Béla írói egyénisége már a modern magyar világhoz tartozik. Széles és alapos tudása, független és szabad itélete s a személyek és dolgok melyébe ható megfigyelő szeme már maga is becses tulajdonsága egy ironknak, de talán még ennél is becsesebb az az emelkedett és művelt viláffölfogás, amivel ő a mi kicsiny és nagy dolgainkat fűrkézi. — Egy hamarjában nem találunk irodalmunkban nála függetlenebb és — jobb értelemben véve a szót — európaibb szellemet. S ha az ő szellemén átszűrve még a keményfejú szittyia is szívesen veszi

a tudást, ennek az a magyarázata, hogy Tóth Béla modora, gondolkodása mellett is szigorúan magyar. Nemcsak gondolkozásában és fordulataiban az, de stílusának és nyelvének minden ízében is. Nyelvezetének tisztaságáról szinte azt lehet mondani, hogy az ma a magyar irodalomba vezet. Nemcsak a hazai, de az élő külföldi tárczaírók közt sem tudunk egyet is, aki ilyen szellemi gazdagságot tudna így egyszerre az olvasó elé tárni. — Szinte bűbajos az, amint egymást válogatja ebben a könyvben a Kelet pompás leírása a természettudományi fantazmagoriákkal, hogy erre megint egy humoros zárdai történet, majd még egy város leírása következzék s ismét egy borzalmas éjféli mise leírása, azután derült olasz törtérik (Tóth Béla a török és olasz éghajlat alól szinte csodákat tud mesélni) s ismét szeretremelőt budapesti dolgok, csomó nyelvelség, kikacagás (ekszleksz, a borraival, stipendisták, stb), majd igen komoly és mégis igen szép dolgok a vallásról, az emberiségről, a római pápáról, a magyar kegyelmes urakról és még százele más olyan tárgyról, ami már mindenkinek megfordult egyszer az eszében valahogyan, de csak ködös sejtelen gyánant.

— **„Nagy képes Világtörténet.“** A nagyszabású vállalat a legdiszesebb és legtanulmányosabb magyar munka lesz. Kiadására az ország két legnagyobb könyvkiadó intézete egyesült: a „Franklin Társulat“ s a „Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság“. Kiállítása és tartalma egyaránt méltó társa a külföldi hasonló vállalatoknak. A mai számunkban foglalt hirdetés az egész vállalat prospektusát adja, a kedvező megszerzési módozatokkal együtt, mely szerint a 12 kötetes nagy művet 1 frt 50 kros havi részletek mellett bárki könnyen megszerezheti. A hirdetésre ismétellen felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

— **Az újságírói sorsjáték főnyereménye.** Pár nap óta ritka szép látványosságban gyönyörködhetnek a Kossuth Lajos utcán járó kelők. Ez az újságírói sorsjáték kezeségének kettős kirakata, melyben ki vannak állítva a Budapesti Újságírók Egyesülete által rendezett sorsjáték főnyeremény-tárgyai. A sorsjáték-bizottság, mely magát kikészítette Radisich Jenővel az orsz. iparművészeti múzeum igazgatójával és Keszler József dr. tanárral, Jeszenszky István dr. kir. közjegyző jelenlétében vizsgálta meg a sorsjáték kezesége által szerzett nyeremény-tárgyakat, melyek egytől-egyik Bachurch es. es kir. udvari szállító ékszerész hírneves műhelyéből kerültek ki. A 100,000 korona értékű főnyeremény pompája, szépsége művészi kompozíciója valóságilag meglepte a bizottságot, s a szakértők gondos megvizsgálás után konstataáltak, hogy értékére nézve is teljesen megfelel a megszabott föltételeknek. Ez a főnyeremény egy egész ékszer-garnitúra, mely gyémántokkal és hatalmas drága-gyöngyökkel kirakott diademéből, nyakékból, karpereczből melltűből, fülbevalóból és egy gyűrűből áll. Olyan ékszerek, amiket bármelyik fejedelem is büszkén viselhet. A 20,000 koronás főnyeremény egy pompás gyémántokkal kirakott nyakék és fülbevaló. A bizottság arra vonatkozólag is konstataálta, hogy egy ötvösművészeti szempontból, mint értékére nézve egyformán megfelel a föltételeknek. A bizottság ezen kívül a többi nyereménytárgyat is gondosan megvizsgálta, s valamennyire nézve a legkedvezőbb véleményét mondta ki, amit azután a jelenvolt kir. közjegyző jegyzőkönyvbe foglalt. A nyeremény tárgyaknak állandóan sok a bámuloja. Főkép az esti órákban, amikor pazar villamos világítás mellett valóságilag káprázató látványosságot nyújtanak. A sorsjáték első húzása már január 4-én megtartatik a vigadó nagytermében, s így a közönség jól teszi, ha mielőbb ellátja magát sorsjegyekkel, annyival inkább, mert innen-onnan elfognak, olyan nagy a keletdőségök. Minden sorsjegy, melynek ára csak 50 kr., mind a hat húzáson jártszik, s így egy sors-

jeggyel hat nyereményt is lehet csinálni. A sorsjáték kezelősege kötelezi magát, hogy a nyereménytárgyakat, ha a nyerő fél kívánja, 20% levonása mellett készpénzzel visszaváltja.

— A „Néplap“-ot, ezt a már hatodik évfolyamába lépő, igen szépen illusztrált, gondosan szerkesztett gazdasági hetilapot az újév közeledtével melegen ajánljuk a magyar népeknek. Különösen a lelkes, tanító, jegyző és földbirtokos urak tehetnének sokat annak érdekében, hogy e hasznos lap a nép között mentől jobban elterjedjen. A Néplap a magyar kiadáson kívül megjelenik német, tót, szerb, román és rutén nyelven is és előfizetési ára egynek-egynek egész évre csak 1 frt 50 kr., a mely Budapestre, a Franklin-Társulathoz küldendő. Kiváncsra a kiadóhivatal készséggel küld mutatószámokat.

Budapestről.

Kedd, december 6.

Mennyi ismerős! Alig győzőm a köszöntést jobbra-balra, Ahány Nyiregyházától elszakadt lakosa van ennek a fővárosának, az mindegyüvé sereglett a Royal ragyogó hangversenytermében csütörtökön este. Ugy éreztük magunkat, mintha otthon lennénk, leszámítva azt, hogy otthon nem gyűltünk volna össze ilyen térdéken. Mert hát szeretjük mi a városunkat, de csak így messziről. Művész-gyermekait is szeretjük, de csak az idegenben. Pesten büszkéek vagyunk rá, hogy elmehetünk a hangversenyre, otthon meg ugyancsak nagy-művészi esemény kell hozzá, hogy kirázzon bennünket a kisvárosi tunyaságból.

Pedig mostanában már valóban büszkéek lehetnénk neha-néha. Az igaz, hogy sok sok tudós nem igen került ki közülünk. Valahol láttam egy országos térképet, melyen minden egyes megyében a tudományos akadémiai tagok voltak feltüntetve. Szabolcsunk bizony, az ő két-három nevével, azok közé tartozott, melyek kevéssé feketéltek. Ezuttal talán a legtisztább megye volt.

Hanem az új generáció néhány tagja már reményekre jogosít.

Csütörtökön este *Kemény Rezső* városunk szülőtte hangversenyezett. Ne tessék kérem, a fővárosi lapok kritikáit elolvasni. Ha valamiből, úgy ezekből tanulhatja meg az ember, mily lelkiismeretlen munkát végez a zurnalisták nagy része. A hangversenyre előjön nagy őrassan — legalább így hiszi — 1/29-kor, meghallgat egy programszámot, aztán meg vacsoráznia, másnap pedig leszidja azt a művészt, aki annyira fölötte áll, hogy nevüket együtt egy napon említeni se lehet. De hát, így jár el az, aki érzi a gyöngeségét. És ez eredmény, mikor irnokok ítélnék királyok fölött.

Pedig a jó kritika dicséretlen kezd! A mi zenekritikánk előkelőségét mi sem jellemzi jobban, minthogy nálunk elvből mindent le kell rántani, kivéve persze egyes eseteket, mikor titkos rugók működnek közre.

Kemény gyönyörűen játszott, inkább szebben, mint jól. Legkivalóbb oldaja az, amely egyenesen a szívhez szól s átlatzóva teszi az érzéseit. Technikája minden valószínűség szerint fölötte áll a mesteréjének (a kinek a hire sokkal nagyobb, mint a játéka). Kisebb hibáért pedig, melyek között első helyen a klasszikusság rovására eső tulságos könnyedség áll, szidja a mesterét. Mert hiába, az érkező művész-lelére átragadnak önkentelenül a tanító hibái is, s a legnehezebb munkák közé tartozik, hogy valaki ezektől mentesítse magát.

De nem akarok bővebben megemlékezni a hangversenyéről, majd kihegedül ő magának a tapsokat otthon, előleges kommandár nélkül.

Most a nagy koncertek napjait éljük.

A múlt hét elején a cseh-quartetet hallottuk, mely az első rangok között áll ilyen zsánerben. Játékuk maga a tiszta, nemes klasszikusság. Nem egyes hangokat hallunk ki összjátékukból, mint a Hubay-quartettnél, hol Hubay — hiuságból — a saját ragyogtatja, s a társaival nem együtt játszik, hanem kísérleti magát általuk, itt akkordok jutnak a fülünkbe. Oly édes harmonia játékbán, hangban, mely szinte föl-emel a köznapiságból föl a zene birodalmába, mely ott terjeszkedik az élet és örökkévalóság határain. A harmonia az örökkévalóságot hirdeti, az érzés a mulandóságot.

A csehek koncertjének csak egy száma nem tetszett: ez a Dvorák tősgyökeres cseh muzikája volt. Tapsoltunk ugyan, de folyton mosolygottunk mellé, az illúsió az volt, hogy most valami cirkuszi zenét hallunk magas művészi előadásban. Ezek a zene pikantériái.

Mégis csak nagyon muzikális náció a cseh. Persze mi mindnyájt olyannak képzeljük, kik lapos kerek sapkában, kék kabátban nagyokat fujnak taktusra minden utcasarkon s olyan trombitákat hordoznak, hogy a hang benne ötször ördög-tánczot jár, a míg kiszabadul, hanem aztán előjön egyszer közibébe egy ily hatalmas sorényú Ondricek Ferenc s megmutatja, hogy ő bizony Joachimmal versenyez a hegedűkezelésben. De nagyszerűen is kezeli. Bámulatos technikája van, ami különben föltétlenül szépséges a klasszikusok precíz értelmezéséhez.

A tegnapi nagy hangversenyről meg már nem jó megemlékezni. Saueret úgy hiszem, még Nyiregyházán is ismerik — hirtől, — aki pedig másképp is ismeri, annak fölösleges olvasni róla. Ha mindan király úgy uralkodnék, mint a hogy ő a zongora és a zongora világa fölött, akkor senki se vágnék köz-társaság után.

A pilhenesnek legjobb módja, ha ezen klasszikus elvezetek után a Vigszínházba megyünk könnyelműsködni. már t. i. amennyiben könnyelműsködni lehet nevezni a mulatást egy oly melegvérű szindarab mellett, mint *A teknősbéka*. Az bizonyos, hogy mióta ezt a darabot játszik, azóta pikáns olvasmány lett az állattannak azon része, mely ezen flegmatikus állatról szól. A teknősbéka pedig, belépett a hamis állatkák sorába, a kakuk, meg a gólya mellé.

Mondogatják, hogy az a két hölgy, kik *A teknősbéka* premierjén tündető módon távoztak, a Vigszínháznak már-már kiérdemesült női tagjai közül valók.

Valószínűtlen dolog, hogy oly előkelő intézet, mint a Vigszínház, ilyen reklámot venne igénybe, amire ezuttal nincs is szükség.

A mamák pedig nem fognak haragudni, ha a lányok ezental semmit se tud a teknősbékaról.

Apróságok a hétről.

Decemberben másodikán osztották ki az Ófelsége 50 éves uralkodói jubileumának emlékére készített katonai érmeiket.

A tényleg szolgáló katonák, nevezetesen pedig a Nyiregyházán állomásozó közös és honvéd huszárok délelőtt a római katolikus templomban tartott mise után kapták meg az érmeiket, amelyek elénk piros szalagjukkal a kék atillán igen jól festenek.

A kiszolgált katonák a városházán, a katonai ügyosztálynál kapták ki érmeiket.

A katonai ügyosztály volt annyira előrelátó, hogy ideiglenesen a tüztöltő őrtanyára költöztött le az emeletéről.

Volt is olyan tolongás, olyan csoportulás a városháza udvarán, hogy ez az óvatosság épenséggel nem bizonyult feleslegesnek.

Nagy volt az érdeklődés a megelőző esti takarodó irányában is.

Az ezred trombitásai huszonegy lámpást vivő huszáról környezve lohótan, az isme-

retes „czapistráng“ hangjai mellett vonult végig a laktanyából a Szarvas-utcán a városháza előtt a vármegyeházához, ahol is a főispáni lakás előtt megállva olyan dallamos melódiákat fújtak el azon a mindössze hat hangot adó trombitán, hogy gyönyörűség volt hallgatni.

Még a piánók-forték, cseszcendők és decsesendők se hiányoztak. Akár csak egy szerezadban.

Akadat is hallgatója elég.

— Az ünnepélyes hangulatot azonban kellemetlenül zavarta meg Süták, a jól ismert utca-bolondja, aki az egyik szünetet felhasználva, hangosan éltette a császár-királyt, meg a hazát.

Ezekben a jó kívánságokban ugyan nem volna kifogásolni való, de ideje volna már, ha a város komolyan foglalkoznék a szegényház felépítésének kérdésével, ahol az ilyen dolgerükköket is igen szépen el lehetne helyezni.

Megtartották a múlt csütörtökön délelőtt a színházra az árverést.

Az eredményt könnyű volt megjósolni. A városon maradt kerek huszonöt ezer forintokért.

A színház életében ezzel új korszak kezdődik. Legalább ezt remélik sokan.

Remélik a színészdirektorok, reménykedve tudnillik abban, hogy ezután díjtalanul kapják a színházat. — Amiben alig ha fognak csalódni.

Reménykednek és biznak abban is, hogy ezután, mint a város épületében, olcsóbban kapják a vilá itást. Ezt a szerződés is biztosítja, tehát ebben sem fognak csalódni.

Reméli azonban a közönség is, hogy ezután csak jóra való társulatok jönnék Nyiregyházára, mert hiszen a város nem azt fogja nézni, hogy a színház jövedelmezzen.

És ebben talán a közönség sem fog csalódni.

Kedden délután közgyűlést tartott a város képviselőtestülete.

Tömvé volt a nagy terem. Még a hivatalos szobákból is be kellett hordani a székeket, hogy a várostatyák helyet foglalhassanak.

Választás nem volt ugyan, de ott szerepelt a tárgyszerőzetan a villamos vasút ügye, meg az ötödik gyógyszerár.

Felérnek egy-egy választással. Különösen az utóbbi, mert az előbbi felett úgy sem lehetett volna érdemlegesen határozni.

Furcsa is az a törvény.

Tóth Bélának van egy kötete, amelyben a szálló igék eredetét magyarázza. Ebből a kötetből hiányzik annak a szállóigének a magyarázata, hogy „Azt határozták, hogy majd határoznaqk!“

Pedig hát az ugynevezett községi törvényben rejlik ennek a gyökere. Ennek a törvénynek van egy paragrafusa, amely azt kívánja, hogy először csak az és nem többet szabad elhatározni a várostatyáknak fontosabb dolgokban, hogy majd határoznaqk!

Ezt határozták a villamos vasutra is. No ez is valami.

A villamos vasút ügyében különben addig is, míg a közgyűlés érdemleges tárgyalás alá veendi, az eddig eljárat birotságra vár az a feladat, hogy a „Magyar vasuti forgalmi részvénytársaság“ ujonnan beadott ajánlata, meg a „Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára“ czég ajánlata között a részletes összehasonlításokat megtegye.

A bizottság tagjai azonban ugylátszik alaposan beleuntak már abba a sok huzal-kodásba, amelyen a villamos kérdése eddig is keresztül ment.

Egymásután mondogattak le megbízatásokról.

Már bizony nem is a leghálásabb feladat az, annyit vesződni, tanulmányozni, tanácskozni, kivált mikor a végén kiderül hogy mindezért a köszönet mindössze egy kis . . . meggyanúsítás!

A bizottság tagjait azonban újból és egyhangulag megválasztották.

Még meg is éljenezték őket egyenként. „Eljen!”-t kiáltottak a Sztárek Ferenc, rendőrkapitány neve után is, — pedig talán épen abban a pillanatban lehelte ki lelkét!

CSARNOK.

Ideál.

Ugy vágyott a lelkem
Az igazi után
Ki érzi, ha árnyék
Suhan rajtam végig
S a ki a pokolból
Feleml az éjig!

Hányszor is zokogtam
Lázás álmaimban
Utánad, utánad
Kit soh'se látalak,
A kit csupán sejtetek!
Hányszor epedtem-e
Szó után „szeretek“!

. . . S hova még nem szállott,
A föld gyilkos gőze:
A szabad éterben
Mint repültem tova
Örületes vágygally
Fel a csillagokba!

Káprázatos fényben
Gyultak ki a napok . . .
S láttam, mint omlanak
Egymásba kéjesen,
Illatfelhő támadt
A napok csökjára,
S ajkimról elröppent
Szívemnek imája:

„Isten, örök Isten!
Itt hadd leljem meg őt!
Itt, hol minden sugár,
Semminek sincs árnya!“
Ezernyi dal, hej be
Rég is vár reája!

S elhalt a fény, elhalt
A csillogó meleg . . .
Csak sár vigyorgott rám.
A hamis napokra
Fekete csend borult,
S a földre zuhant egy
Rajongó nyomorult.

S hordtam a keresztet
Némán, megadással,
És kaczagva vonult
Szívembe a halál,
S bemutatva magát
Hogy ő az ideál!

Már-már hinni kezdtem . . .
De im váratlanul
Az emberek között
Leitem meg őt: Isten
Legszebb költeményét . . .
Érzem szőke leány,
Hogy mert el nem érlek:
Te vagy az ideál!

Göndör Sándor.

Különfélék.

Az uszómester. Különös per hőse volt a minap egy angol uszómester. Körülbelül 20 évvel ezelőtt törvényt hoztak Angliában arról, hogy tilos a férfiaknak a nők közelében fürdeni; legalább is 100 yard távolságnak kell lenni a fürdőző férfiak és nők között. Ez ellen a törvény ellen vétett alperes, a ki már évek óta mint uszómester keresi kenyerét a svangeni tengeri fürdőben. Most egyszer törvény elé idézték, a miért 100 yardnál közelebb ment nőnemű tanítványaihoz. Vedőügyvédje beismeri, hogy védenca a törvény rendelkezése ellen cselekedett, de kérte a vádlott fölmentését, mert nem fürdeni ment, hanem azért, hogy uszni tanítsa őket. Már pedig bajos lenne 92 méter távolságból eleget tenni ennek a hivatásnak. A bíró kijelentette, hogy a törvény nem tesz különbséget a között, vajjon valaki fürdik-e, avagy csak uszni tanít. „Tekintettel azonban arra — mondta a bíró — hogy ez a törvény nevelés és ostoba, vádlottra a minimális büntetést alkalmazom, vagyis arra ítélem, hogy egy shilling büntetést fizessen.“

Piaczi árak.

— D czeber 7. —

Buza	9.45	9.50.
Rozs	7.65	7.70.
Árpa	5.90	6.—.
Zab	5.40	5.50.
Tengeri	4.30	4.40.
Paszuly	—	—.
Szesz literenként		53 1/4.

RUZSONYI PÁL

rovidárú-, női- és férfi divat-, és műipar-árú raktára
Nyiregyházán, Iskola-utca 3. sz., „A zöld papagályhoz.“

Fölhívja a mélyen tisztelt közönség szives figyelmét a beállott őszi és téli idény alkalmából dúsan felszerelt üzletére, melyben mindaz föltalálható a mit a mindinkább fejlődő jó izlés és a kor praktikus szelleme Nyiregyháza város és Szabolcs megye nagyrabecült közönségének izlésén belül fölhalmozhatott.

A legelegánsabb szörme árúk: Sapkák, gallér és karmantyuk; Női- férfi- és gyermek **utazó és vadász sapkák és kalapok;** A legkitünőbb gyártmányu női- férfi és gyermek bőr- nemez- és **gummi czipók;** **Vadász hallna-eszizmák,** hó czipók és botosok; Jäger-féle alsó ruhák, ugyszintén kötött harisnyák nők, férfiak és gyermekek részére; Kötött gyapju lovagló **alsó-nadrágok;** magas-száru **vadász harisnyák;** Téli keztyűk a legnagyobb választékban, éppen ugy a legkitünőbb s híresebb Zachariás-féle Glaqé és Svéd keztyűk.

Hazai gyártmányu gazdasági ló- és szoba-pokróczok; Angol gyapju és peluche kocsis takarók; Erdélyi hosszú szőrű pokróczok minden színben, futó szőnyegek és lábtörölők; Bádóg és fatartó kosarak és virágállványok.

Lovagló kellékek, vadászati felszerelések, fegyverek és fegyver-casetták, töltény-övek és táskák, vadászszőkek és minden caliberű üres töltények, Flóbert puskák és revolverek töltésekkel együtt.

Férfi ingek sima- szegélyezett, himzett, selyem és Piqué plastronnal, ugyszintén fiu ingek; Fehér és színes kézelők és gallérok; A legszebb s legújabb divatu uri nyakkendők, ugyszintén hölgyek részére is különlegesegek Crêpe de Chine- Pongis- Mousselin de Soie- és gouffirozott Libertyből- csokor- nyak-rész- és Jabot alakban.

Mindenemű selymek, ruha-disz és kézi munkákhoz u. m.: Surah, Pongis; Merveilleux, Satin-Duchesse, Moirée, Ottomán és Atlasz minden színben ugyszintén Crêpe de Chine és Mousseline de Soie, Csipkék és csipke-szövetek; Paszomány ruha-diszek, vitéz-kötések, kötött, gyöngyház és Jet-disz-gombok.

Mindenemű kézimunkához való kellékek mint: Kalotaszegi vászon, Congrès, Kanava és Svéd szövetek. Éjszaki, Smyrna, Moos, Perza, Saphir, Orient; valamint francia D. M. C. mosó, fehér és nyitott pamutok minden színben; Himző aranyszál, arany-zsinórok, Flitter és gyöngy; Fehér és színes Cordonnet-czernák.

Nagy készlet Angol és Francia gyártmányu pipere szappan, — illatszer és Pouderekből ugyszintén Eau de Cologne, Fenyőillat, Glycerin-Crème, Brillantine, Hajolaj és mindenemű szárvizekből; Fogkefék, fésűk, ruha, haj és köröm-kefékből.

Nem mulaszthatom el továbbá, hogy már most fel ne hívjam a m. t. közönség figyelmét azon számtalan társas játékra, mely a közelgő **Karácsony ünnepe** alkalmából üzletemben már most megtekinthető s a melyről később részletes tudósítást fogok közölni.

Kiváló tisztelettel:

RUZSONYI PÁL.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ALDÁSSY ANTAL, BOROVSZKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZIHER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggéppel, 500 műmelléklettel, 60 szines műlappal
50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

Megjelenik tizenkét
kötetben

famentes, tehát soha meg
nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára
rendkívül díszes félbőr-
kötésben, bőrháttal és
vászöntablálával

8 frt.

Minden négy kötetben egy-egy
kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes
kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmiképp sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog
közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára
30 kr.

A füzetes kiadáshoz díszes be-
kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerelhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkinti 30 kros füzetekben
minden rendes hazai könyvársznál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

- a) kötetenkinti utánvétellel bérmentve,
- b) havi 1 frt 50 kros részletfizetéssel.

*

A rendelések a helyi könyvtárakhoz vagy állóírt kiadóhoz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

vagy
mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven.
Terveiben, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és je-
lentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet.
Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez.
Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhú ábrázola-
tok lesznek. Képes mellékletei, történelmi térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és
írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historiai muzeumot nyújtanak az előfizető-
nek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból,
családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekéről egybegyűjtött s a
legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációik rendkívül emelik a mű beszt,
az egészek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfinnyesebb magyar könyvek közé tartozik.

Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítvá-
barátja, tanársága, mind a ur háznak ékessége legyen.

A mű kiadására egyesült két könyvtárat intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy,
magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.